UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Apostolica contra nostri temporis hæreses

In quibus Loca illa explicantur, quæ Hæreticj hodie (maximè Caluinus & Beza) vel ad sua placita stabilienda, vel ad Catholicæ Ecclesiæ dogmata infirmanda ...

In Acta Apostolorum to. primus

Stapleton, Thomas

Antverpiae, 1595

28. Visum est enim Spiritui Sancto & nobis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39424

Visual Library

dit; & quod in fide controuersum erat, definiuit; pessimeque Paulus postea & Barnabas, quum Ecclesias perambularent, *docebant eos seruare & custodire dogmata quæ erãt decreta ab Apostolis & Senioribus qui erãt Hierosolymis.* Tenendum igitur firmissimè, decretum Apostolorum & Seniorum quomodocumque emanatum, siue ex verbo Dei scripto, siue nõ, sic ad alias postea Ecclesias perlatum fuisse, siue per Iudam & Silam, siue per Paulum & Barnabam, siue per alios in Historia Apostolica non nominatos, vt nullus ampliùs de illo decreto disputandi, nullus examinandi locus relinqueretur; sed plenam & irrefragabilem in quæstione fidei controuersa definiendi ac determinandi potestatẽ penes Apostolos & Presbyteros fuisse. Eadem vis & authoritas omnium Conciliorum œcumenicorum decretis indubitanter tribuenda est. Act. 16.

28. *Visum est enim Spiritui Sancto & nobis.*

DVo obseruatione dignissima docet hic locus. Primùm, definitionem hanc Apostolicam nõ ex aliquo scripto Dei verbo, sed ex instinctu Spiritus S. promanasse: deinde, quanti habenda sit Ecclesiæ definientis authoritas. Petri sententia ac definitio de tota re controuersa, (vt de priori priùs agamus) ex scripto Dei verbo nihil protulit, sed partim ex ipsa diuinæ gratiæ operatio- Definitio Apostolica absque scripto Dei verbo facta.

operatione circa Gentiles, partim ex antiqua veteris Ecclesię fide, *quòd per gratiam Christi omnes crederent saluari*, conclusit, legale iugum ceruicibus Gentilium Christianorum non esse imponendum. Iacobus postea ex Scriptura prophetica testimonium protulit, non ad principalem quæstionem definiendam, nec etiam ad decreti formã; quam ipse proposuit, comprobandam, sed solummodo ad vocationem Gentium, quam pro suæ causæ fundamento Petrus posuerat, corroborandam: idque in Iudæorum suorum gratiam, quibus ista vocatio Gentium vix adhuc per omnia arridebat. Quare in ipsa sententiæ prolatione hac forma vtuntur: *Visum est Spiritui S. & nobis.* Authorem decreti allegant Spiritum S. quem Christus illis promiserat, *vt eos omnem veritatem doceret*; & seipsos, quos idem *Spiritus S. posuit regere Ecclesiam Christi*: & quibus meminerant dictum esse à Christo, *Qui vos audit, me audit.* De qua re postea plura. Tales sunt omnium Conciliorum in Ecclesia Catholica definitiones. Ex doctrina Spiritus Sancti, & ex legitima authoritate quam veluti Christum audire debemus, omnia concludunt. Sed de hac authoritate postea. Nunc illud aduertendum, concludere Apostolos non quidem sine verbo Dei, quia verbum, doctrina, suggestio Spiritus S. verbum Dei est. Vix etiam sine verbo Dei scripto, sed ita explicato & intellecto,

Ioan. 14.

Act. 20.

Luc. 10.

Decreti Apostolici author Spiritus Sanctus.

intellecto, sicut Ecclesiæ Pastoribus & Doctoribus Spiritus Sanctus suggessit, alia postea Cõcilia definiuerunt. Quorum iudicio nisi simpliciter acquiescimus, tot erunt in Ecclesia schismata, quot sunt astuta & inquieta hæreticorum capita; quorum quisq; vel prolatas Scripturas reijciet, aliasq; supponet, vel alium illis sensum affinget. Scribit in hunc locum Erasmus Sarcerius: *Ne Ecclesia putet Petrum suæ somnia attulisse, adijcit Iacobus Scripturam propheticam, quam cum verbis Petri conferre dicit. Adeò ergo res magna est, in Synodis præter verbum Dei cõtra hæreses nihil adducere, sed contra eas solo verbo pronunciare. Malè igitur sentiunt Antichristi membra, qui in Concilijs volunt pronunciare iuxta Patrum, Scholasticorum, & veterum Conciliorum decreta, neglecto verbo: quod quidam adeò reijciunt, vt negent sensum Scripturæ ex ipsa Scriptura, sed ex solis Patribus, Scholasticis, & veteribus Concilijs colligendum esse.* Erasmi Sarcerij glossa ridicula.

Huic toxico ea quæ iam diximus prõptum satis remedium attulerunt. Breuiter tamen ad singula respondebo. Non ideo Iacobus Scripturam propheticam attulit, *ne Petrus sua somnia attulisse videretur*, sed vt vocationẽ Gentium, quam Petrus non solùm affirmauit, sed & opere exercuerat, Iudæis in hac parte satis adhuc reluctantibus clariùs comprobaret. Neque ad alia à Petro dicta comprobanda, de pari ate vocationis, de purificatis fide cordibus Gentilium, de iugo legalium

legalium ceremoniarum importabili, de fide veterum omnium se per Christi gratiam saluos fieri, vllam Scripturam Iacobus protulit, ac per hoc in istis omnibus *sua somnia Petrus attulisse* videri poterat, si, ne tale quid putaretur, Scripturam propheticam protulit Iacobus, vt iste somniator Sarcerius narrat. Sanè Petri sententia audita, *tacuit omnis multitudo*; & ad alia sermone conuerso, eius sententiæ penitus acquieuit; nihil veritan sua somnia narrasset, neque vltrà expectans vt ex scripto verbo probaret ea quæ dixisset. Ex hoc ergo Iacobi facto ridiculè concludit Sarcerius, *præter verbum Dei scriptum nihil in Synodis contra hæreticos adduci oportere, aut ex solo verbo contra illos pronunciandum esse*. Pessimè & stolidè adiungit propter hoc Iacobi factum malè sentire Catholicos, quos *Antichristi membra* modestissimè vocat, qui in Concilijs volũt iuxta Patrum Scholasticorum & veterum Cõciliorum decreta pronũciari, neglecto verbo. Sic †enim omnes vetustissimi omnium hactenus Cõciliorum Patres Antichristi membra cẽseri debent, qui **Patrum vestigijs insistentes* (hac enim ipsa phrasi vtebantur) & à veterum Conciliorum decretis nec latum vnguem recedentes, ita semper de fide pronunciabant. Non quidem *neglecto verbo*, vt iste calũniator loquitur, sed ipsum Dei verbum intelligentes & exponere malentes iuxta maiorum suorum & veterum Patrum

Petrus iuxta Sarcerium sua somnia in multis protulit.

†Concilia vetera Patrum vestigijs rectè insistebant.

*Epist. Synodica Concilij Ephesini. Concil. Chalcedonens. Act. 5. & 6. Concil. gener. 6. Act. 10. Concil. gener. 7. Act. 2.

Patrum ac Conciliorum iudicia, quàm iuxta nouellas cuiuslibet noui magistri corruptelas. Quod postremò arrodit, negare nos sensum Scripturæ ex ipsa Scriptura petendum; & ex solis Patribus, Scholasticis, & veteribus Concilijs colligendum esse, nos affirmare; mera impostura est. Catholici sensum Scripturæ ex ipsa Scriptura studiosissimè colligũt, sed prout illas alias Scripturas veteres Patres, Scholastici, Concilia intellexerũt, nõ prout Nouatores illas deprauarũt. Neq; quæstio vlla est, an sensus Scripturę ex alia Scriptura colligi debeat; sed quæstio est, quibus colligentibus credere, & quorum collectioni stare debeamus, nouorũmne cuiusq; ætatis sectariorũ, an veterũ in Ecclesia Dei Patrũ, per quos Spiritus S. suam Ecclesiã prioribus seculis gubernauit. Sed callidè & improbè hæretici clamãt nos Scripturæ sensum ex Scriptura nolle colligere, quia iuxta ipsorũ nouellas corruptelas, venena, & toxica eũ non colligimus, sed iuxta veteris Ecclesiæ iudiciũ eũ colligere ex more omnium Ecclesiarum Christi studemus.

Controuersiarũ hodie status.

Alterum in his verbis obseruandum est, decretum hoc Apostolicum non ex solo instinctu Spiritus Sancti, sed ex authoritate Ecclesiastica promanasse. Sed contra hanc obseruationem, veluti sibi valde infensam, acriter disputat in hunc modum Caluinus: *An nõ dicere sufficiebat, Visum est Spiritui Sãcto?*

Ecclesiæ Pastores decreti Apostolici authores.

Cur addunt, & nobis? Responsio: In hoc nihil sibi seorsim attribuunt Apostoli & Presbyteri: sed perinde valet hæc locutio, ac si dicerent, sibi ducentis Præsidem fuisse Spiritum Sanctum, se jueo dictante statuisse quod scribunt. Cui & ego respondeo, Apostolos quidem ac Presbyteros *nihil sibi seorsim attribuere*, videlicet seiuncta omni Spiritus S. assistentia, seiuncta authoritate à Christo accepta, seiuncta functione quam in Ecclesia tenebant, veluti meros & vulgares homines; sed hac triplici consideratione adiuncta, suam ipsorum in definiendo authoritatem illo verbo *& nobis*, perspicuè expressisse. Quare falsum est, illa verba perinde valere, ac si dixissent *se Spiritu Sancto dictante statuisse quod scribunt*. Est, inquam, falsum, *perinde valere*, id est, non amplius valere. Illa enim locutio, *& nobis visum est*, non hoc solùm valet, se Spiritu S. dictante statuere quod scribunt, diuini Spiritus afflatu fultos (quod multis alijs commune esse potuit immediate à Deo & extra ordinem edoctis) sed hoc præterea valet se *tanquam Apostolos & Presbyteros* à Christo in authoritate docēdi positos, illud statuere quod scribūt. Ideo in titulo decreti posuerūt, *Apostoli & Seniores*. Est quidem illis promissus Spiritus S. vt eo dictante omnem veritatem doceant: sed sunt illi præterea cum authoritate docēdi in mundum missi.

Ioan. 17. Dixit tam sæpe Christus; *Sicut me misit [illegible] mundo*

mundum, & ego misi eos in mundum. Ite, docete omnes gentes. Qui vos audit, me audit: qui vos spernit, me spernit: & qui me spernit, spernit eum qui misit me. Quid? An Christus in illis verbis, *Qui me spernit, &c.* nihil sibi seorsim attribuit, sed hoc tantùm dicit, se Patre dictante omnia docuisse? An non præterea suæ personæ authoritatem luculenter prædicat? Quis de eo Christianus dubitabit? Ergo & Apostolis dicens, *Qui vos spernit, me spernit*, illorum quoque personalem authoritatem indubiè stabiliuit. Sanè: quia sicut ipse missus à Patre in mundum fuerat; sic vicissim Apostolos, Presbyteros, Pastores, Doctores ille in mũdum misit. Deinde quærendum à Caluino, an cuiuis fideli hoc liceat dicere circa decretum de fide, Visum est Spiritui S. & mihi. Si cuiuis hoc licet, quia nihil aliud sibi arrogat, quàm Spiritu S. dictante se statuere quod dicit; ergo, contra Apostolum, *omnes Prophetæ, omnes Doctores*, & Satanica in Ecclesiam anarchia inducitur. Si nõ cuiuis hoc licet, sed solis Apostolis ac Presbyteris, eorumque in Ecclesiâ Dei locum ac munus tenentibus, ita loqui ac definire fas est; ergo illa locutio multò plus valet, *quàm Spiritu sancto dictante se ita statuere*; & hoc præterea valet, se præter diuini Spiritus authoritatem sua quoque à Christo illis data docendi ac definiendi potestate hac in re vti. Impia igitur ac fanatica Caluini glossa est, qui,

Matth. 28

Luc 10.

Pastorum Ecclesiæ personalis authoritas.

1. Cor. 12.

vt à tota veritate lectorem abducat, vnam eius partem speciosè obtendit.

Pergamus nunc cum Caluino; & quo modo hoc suum effugium probet, videamus. *Hæc enim*, inquit, *loquendi ratio satis vsitata est Scripturæ, vt post expressum Dei nomen, ministros quoque secundo loco subijciat.* Respondeo verum hoc esse eo sensu quo diximus, vtrunque veritas teneatur, non vna modò parte cum iniuria alterius astruatur. Sed exemplum rem confirmare contendit. *Quum dicitur* (inquit) *populus credidisse Deo, ac Moysi seruo eius, non laceratur fides, vt partim Deo partim homini mortali se addicat.* Speciosa sed stulta oratio. An laceratur Dei gloria quum partim Deo partim Angelis eius impenditur? Atqui Caluinus ipse contrarium docebit. *Nam æquũ est*, inquit, *sine honore præteriri ea instrumenta* (Angelos dicit) *quibus numinis sui præsentiam specialiter Deus exhibet. Quin etiam ob id non semel in Scripturis dij nuncupantur, quòd in suo ministerio velut in speculo diuinitatem aliquam ex se nobis repræsentãt.* Rursum, an laceratur fides dum eius augmentum & confirmatio partim diuini Spiritus operationi partim Sacramentis tribuitur? Atqui Caluinus ipse contrarium docebit. *Sic* (inquit) *inter Spiritum Sacramentaque partior, vt penes illum agendi vis tus resideat, his ministerium dumtaxat relinquam idque sine Spiritus actione inane ac frivolum illo vbique intus agente, vimque suam exerente, multa ea*

Fides Deo & Ecclesiæ data non laceratur.

Instit. l. 1. cap. 14. num. 5. Caluinus ex seipso refutatur.

Instit. lib. 4. cap. 14. num. 9

giæ refertum. Adhuc semel, an laceratur Dei virtus & operatio quando partim ille, partim creaturæ, eosdem effectus ad hominum necessarios vsus producunt? Atqui Caluinus ipse contrarium docebit. *Deus* (inquit) *mediis ac instrumentis, quæ expedire ipse prospicit, vtitur, vt eius gloriæ omnia obsequantur. Sic per panem cæteraque alimenta corpora nostra pascit, per solem mundum illuminat, per ignē calefacit, nec tamen aut panis aut ignis aut sol aliquid sunt, nisi quatenus sub ijs instrumētis benedictiones suas nobis dispensat.* Ad eundem omnino modum non laceratur fides, sed acquiritur & conseruatur fides, quum creditur *Deo, & Moysi seruo eius*. Nec hîc partim Deo, partim homini mortali, fides addicitur: sed tota fides Deo vt eius authori ac largitori, causæque principali, & eadem tota *seruo eius Moysi*, nō homini mortali (vt odiosè loquitur Caluinus) quasi eo respectu, & quatenus mortali, fides adhiberetur, sed quatenus seruo Dei fides addicitur. Sic totum hoc decretum Spiritui S. & totum Apostolis definientibus attribuitur. *Fides est donum Dei*, ait Paulus; vtique tota, non ex parte. Rursum, *Fides est ex auditu*, scil. prædicantium eorum qui legitimè mittuntur; vtique tota, non ex parte. Obseruare hîc debuit Caluinus regulam subalternorum, quam toties alibi, & in exemplis quæ ex ipso protulimus, quando ei non commodum erat, diligenter obseruauit. Nempe in cau-

Ibidē nū. 12.

Ephes. 2.

Rom. 10.

sis subalternis totus effectus singulis tribuitur, sed alio atque alio modo. Hoc non est fidem aut alios diuinæ operationis effectus mediantibus creaturis lacerare, sed est ordinem à Deo constitutum, eiusque bonitatem & prouidentiam erga nos, grataner amplecti, laudare, & admirari. Sed vide an non hoc ipsum tortuosus iste serpens huc & illuc in omnem partem se versans fateatur. Subiungit enim: *Quid ergo? Nempe quum populus Deum haberet vnicũ fidei suæ authorẽ, ministro eius fidem adhibuit.* Vide nunc. Si ministro Dei fidem adhibuit populus, ergo non soli Deo. Neque enim minister ille Moyses Deus fuit. Si non soli Deo fidem adhibuit, ergo nec Deum vnicum authorem fidei habebat. Cui enim fidem loquẽti ac docenti adhibemus, ille fidei nostræ aliquis author est. An hîc laceratur fides, quando non soli Deo, sed & eius quoque ministro adhibetur? Docuit ergo Caluinus quod prius repudiauit. Illud quoque commentũ, quod priùs obtrusit, euanuit, *dicere Apostolos, Visum est Spiritui S. & nobis, quia Spiritu S. dictante statuerunt quod scribunt.* Nunc enim alius quoque sensus orthodoxus ab ipso Caluino agnoscitur; huius decreti sic Spiritum S. esse authorem, vt Apostolis quoque Dei ministris fides adhibeatur. Hanc quippe de Moyse sententiam veluti similem Scripturæ locutionem protulit. Et vide quàm acriter hoc ipsum

Caluinus pugnãtia docet.

Caluinus semetipsum refutauit.

ipsum prosequatur, non iam contra Catholicos sed cõtra suos Libertinos hunc locum premens. *Quo etiam* (inquit) *refellitur eorum improbitas, qui fidem plenis buccis iactantes, Ecclesiæ ministerium impiè non minùs quàm superbè contemnunt. Nam vt sacrilega esset partitio, si fides vel in minimo articulo separatim ab homine penderet, sic ludibrio Deum palàm habent, qui præteritis ministris, per quos loquitur, illum se magistrum recipere simulant.* Pulchrè admodum & orthodoxè. Quid ergo in Catholicis desiderat, quid reprehendit Caluinus? *Insulsi verò* (inquit) *Papistæ, qui ex his verbis probare volunt penes Ecclesiam residere aliquid authoritatis. Imò secum ipsi pugnant. Quo enim prætextu errare Ecclesiam non posse contendunt, nisi quia immediatè à Spiritu S. regitur? Ideo clamosè iactant Spiritus esse oracula, quæ nos eorum figmentum esse coarguimus. Stultè ergo vrgent particulam hanc, Visum est nobis: quia si quicquam censuerint Apostoli seorsim à Spiritu, concidet primum illud axioma, Nihil à Conciliis decerni præter Spiritus dictata.* Hæc de his verbis hactenus Caluinus. Planè hoc in loco lupum auribus tenuit. Libertinos reprehendit, *qui Ecclesiæ ministerium impiè ac superbè cõtemnunt, & præteritis ministris, per quos Deus loquitur, illum se magistrum recipere simulant, quos ideo Deum ludibrio palàm habere* affirmat. Catholicos reprehẽdit, qui ex hoc loco probare volunt *penes Ecclesiam residere aliquid authoritatis.* Atqui quid est negare penes Ecclesiam

Ecclesiæ ministerium à Caluino defensum

Idẽ mox ab eo reijcitur.

Caluinus lupum auribus tenuit.

aliquid residere authoritatis, quàm *Ecclesia ministerium impiè & superbè contemnere?* Si enim nulla penes Ecclesiam residet authoritas, nec impiè nec superbè eius ministerium cõtemnitur, sed piè & salubriter deseritur, vt solum Deum eiusque Spiritũ magistrum recipiamus. Si nulla penes Reges ac Magistratus in rebus ciuilibus residet authoritas, nec superbè nec impiè eorum contemnitur ministerium. *Ministri enim Dei* & illi sunt, vt Apostolus loquitur. Rursum, *si nulla penes Ecclesiam residet authoritas*, ergo, *eius ministri præteriris, solum Deum magistrum recipere, non est Deum ludibrio palàm habere*, sed erit Deo, qui illi soli debetur, honorem deferre. Insulsè igitur & frustra Caluinus illud in Catholicis damnat, quod contra Libertinos acriter sustinet.

Caluini flexuosa garrulitas retunditur.

Rom. 13.

Sed malè habuit Caluinum illud à Libertinis pati, quod ab ipso passa est Ecclesia. Grauiter tulit suum ac suorum ministerium à Libertinis & Anabaptistis præteriri; sicut ille, totius Ecclesiæ præteritis Pastoribus ac Magistris, se Deum Magistrũ recipere, se Dei Spiritum habere, vendit auit. Sic igitur veram Ecclesiæ apud Catholicos authoritatem deprimere voluit, vt sui tamen ministerij contra Libertinos authoritatem tueretur. Sed frustra & inaniter luctatus est. Nam hæc verba, *Visum est Spiritui S. & nobis*, aut aliquam in Apostolis, Presbyteris, alijs-

Caluinus cur hoc loco ita lubricus, varius, ac flexuosus fuit.

alijsq; Ecclesiæ Ministris authoritatem residere probant, & Catholicos hoc asserentes *insulsè agere* dicere non debuit; aut non probant, & ex hoc loco *eorum improbitatem refelli, qui Ecclesiæ ministerium impiè & superbè contemnunt*, affirmare non oportuit.

Attamen insulsè agere Catholicos probare vult, quia hoc dicentes *secum ipsi apertè pugnant*. Qui sic? *Quia* (inquit) *si quicquam censuerunt Apostoli seorsim à Spiritu, concidet illud axioma, Nihil à Concilijs decerni præter Spiritus dictata*. Verum quidem istud est. Sed sicut Apostolos, tanta & tam frequenti perpetuæ diuini Spiritus assistentiæ promissione à Christo accepta, *seorsim à Spiritu aliquid decernere* impossibile credimus, &, nisi Deũ mendacem facere velimus, credere debemus; sic omnino Ecclesiæ Catholicæ Pastores in Concilio collectos aliquid seorsim à Spiritu decernere posse, propter eandem promissiones *vsque ad consummationem seculi* acceptas, credimus, & credere debemus, nisi Deum mendacem facere, ordinem à Christo positum funditus euertere, & totam Christianam religionem ad Academicam incertitudinẽ, imò ad meram λογομαχιαν & altercationem inextricabilẽ adducere velimus. Quòd verò Ecclesia Spiritu S. dictante se omnia docere affirmat, Christi promissionibus (quæ fallere non possunt) innixa, adeò cum seipsa non pugnat, vt hoc maximè modo

Matt. vlt.

Spiritus S. assistentia Ecclesiæ cõiuncta, Ecclesiæ authoritatẽ non minuit, sed roborat.

do summè consentanea loquatur. Idcirco enim suam authoritatem iure optimo allegat, *Visum est Spiritui S. & nobis*, quia à Spiritu S. diuulsa non est. Non ideo minor, imò ideo maior, certior, & excellentior Ecclesiæ, Regum, Iudicum, omnium denique Dei in quouis genere ministrorum authoritas est, quia *ex Deo Ecclesia loquitur, per Deum Reges regnãt, & Iudices iusta decernũt*. Insulsè igitur & impiè Caluinus, propter Spiritus Sancti ductum & magisteriũ, Ecclesiæ ministros, suã in suo genere authoritatẽ tuẽtes, secum ipsos pugnare affirmat. *At* (inquit Caluinus) *clamosè iactant Spiritus esse oracula, quæ nos eorum figmenta esse coarguimus*. Hæc est altercatio inextricabilis ad quam hæretici Christianam religionem summa impietate adducunt. Ecclesiæ non est credendum quasi ex Dei Spiritu loquenti, quia illi Lutherus, Caluinus, & alij noui, priuati, turbulẽti homines, Ecclesiæ decreta, hominum esse figmenta coarguunt. Atqui cuiuscumq; hæretici placita, *quæ ille clamosè iactabit Spiritus esse oracula*, non solùm Catholica Dei Ecclesia, sed & quælibet alia secta illi aduersa hominum esse figmẽta coarguet. Sic Lutherum clamantem, *Scio me mea dogmata habere de cælo*, coarguit Cinglius, Caluinus, & tota Sacramentariorum secta, quòd suum figmentum de Christo companato stolidissimè docuerit. Vicissim Caluinum de sensu verborũ Cænæ clamo-

Prouer. 8. 15.

Hæretici religionẽ Christ. ad altercationes inextricabiles adducũt.

In lib. contra Regem Angliæ.

clamosè iactantem *se sensum amplecti quem Spiritus Dei illi suggesſit, quo fretus deſpicit ex alto quicquid terrenæ ſapiẽtiæ cõtrà opponitur*, pro hæretico condemnãt & anathematizant Lutherani. Vtramque ſectam execrantur Anabaptiſtæ, quia tam Caluiniſtarum quàm Lutheranorũ figmẽta eſſe coarguunt, quæ illi clamosè iactant Spiritus Dei eſſe oracula. Denique & hoc Apoſtolicum decretum, de quo Apoſtoli dixerunt; *Viſum eſt Spiritui S. & nobis*, Cerinthiani, Ebionitæ, & Nazarẽorum ſecta, omneſque illi iudaizantes, contra quos in epiſtola ad Galatas tam acriter Paulus diſputat, hominum fuiſſe figmentum, legi diuinæ per Moyſen promulgatæ aduerſum, clamosè & impiè coarguebant. Cæterùm ſicuti *vnus Deus eſt, vna fides, vnum baptiſma, & vna Eccleſia, vnum Chriſti corpus, vna columba, vna ſponſa*, ſic huius vnius Eccleſiæ Paſtores, Presbyteri, Doctores Spiritum Dei infallibiliter habent. Nec contra horum decreta coarguendum, ſed cognita ſemel vera Dei Eccleſia, eiuſque legitimis Paſtoribus, illorum decretis veluti diuinis oraculis acquieſcẽdum. Ita firmam & inuictã Eccleſiaſticæ authoritatis demõſtrationem hæc verba tradiderunt, *Viſum eſt Spiritui S. & nobis*. Sed quis illa verba loquatur, & à quo talia proferantur, ante omnia & inprimis ſpectandum eſt. Si non niſi Caluino ac ſuis talia verba conueniunt, iam his

Inſtitut. in lib. 4. cap. 17. n. 25.

Epheſ. 4.

Cant. 1.

1600. penè annis sine Ecclesia Christus fuit? nec hodie, nisi apud solos Caluinistas, Ecclesiam Christus habet. Quod vbi dederimus, ne alia adhuc noua secta, adeoque Mahometismus ipse, idem à nobis extorqueat, meritò & vehementer metuendum est.

28. *Nihil vltrà vobis oneris imponere, quàm hæc necessaria.*

SOnant adhuc clariùs hæc verba legitimam & certam Apostolici decreti authoritatem, cui à fidelibus necessariò obediendum fuit. *Onus* vocãt ratione præcepti, sed certè onus leue ratione charitatis, qua paratæ erant cæteræ Ecclesiæ Apostolis obedire: vt earum exemplo parati sunt semper boni fideles Apostolorum successoribus, Episcopis, maximè in Cõcilio generali collectis, obedire. *Necessaria* quoque ista vocãt, non quia ex sua natura & necessitate finis eorum obseruatio necessaria erat, (sola excepta fornicatione) sed quia quatenus ad tempus præcepta, & causa præcepti vigẽte, necessariò necessitate præcepti obseruanda à fidelibus erant. Quo exemplo manifestè docetur, posse Ecclesiam leges temporarias ad certum vtilem finẽ, puta pacis Ecclesiasticæ seruandæ causa, vt hîc in suffocato & sanguine prohibendo; vel vitandi scandali causa, vt hîc abstinentiam ab idolothytis præci-

Leges Ecclesiasticæ fideles obligant.